

indulnak ki és $\dagger$ végtelenben végződnek, tehát *semmiképen sem fedik a valóságot.*

Téves Károlynak az az állítása is, hogy az *átlagfa fatömegén áthaladó tömegegyenesre nézve mindegy, akármilyen c pontból indul ki.* Annak idején bőven kitérek erre.

Most még csak hangsulyozni kívánom, hogy a tömegegyenesben rejlő tétel, amint azt annak idején matematikai uton is be fogom igazolni, *a priori feltételét képezi összes olyan faállomány-beclsési eljárásainknak,* amelyekben körlap alapján kiszámított átlagfákkal dolgozunk. Éppen azért a tömegegyenes létjogosultságát *tagadni* vagy *elutasítani* annyit tesz, mint *pálczát törni idevágó összes beclsési eljárásaink felett.*

Podhradszky András †

A magyar magánerdőtisztli kar egyik kimagasló alakját gyászoljuk.

Nemespodhragyi *Podhraszky* András, Fülöp szász-coburg-gothai herceg nyugalmazott erdőigazgatója, a Ferencz-József-rend tisztikeresztjének, a szász hercegi Ernő-házirend középkeresztjének és két bolgár rendjelnek tulajdonosa, Gömör és Kishont vármegye bizottsági tagja, mult hó 19-én Jolsván, életének 79. évében, miután szolgálatadóját 53 éven át hűen szolgálta, elhunyt.

Podhradszky 1839. évi augusztus hó 13-án született Alsó-Fügeden, Abauj-Torna megyében. Tanulmányait Miskolczon, Késmárkon, Rozsnyón és Selmeczbányán végezte.

A hercegi uradalomnál való szolgálatát 1859. évben a vizesréti erdőhivatalban kezdte meg mint erdőgyakornok, honnan a baloghvári erdőhivatalhoz került, azután a királyhegyaljai erdőhivatalban folytatta működését mint segéd s mert a gyakorlati élet iránti istenadta tehetségével, munkaszeretetével s puritán jellemével kimagaslott, itt gyorsan haladt előre mint erdész, főerdész, majd az 1874. évben ezen erdőhivatal főnöke lett, hol erdőbirói s

erdőmesteri rangban 11 éven át vitte előbbre ezen erdőhivatal gazdasági ügyeit s vezette azt oly sikeresen, hogy az 1885. évben megüresedett erdőigazgatói állásra fenséges urának bizalma őt emelte. Mint erdőigazgató 27 éven át dolgozott az uradalmi erdőgazdaság felvirágoztatása érdekében. 1912. év őszén 53 éves tényleges szolgálat után a jól megérdemelt nyugalomba vonult vissza, melyet csak 5 évig élvezhetett.

Főbb vonásokban méltatandók működését, azon korba kell visszazárlnunk, melyben a megboldogult mint hivatalfőnök a királyhegyaljai erdőhivatalt, majd mint erdőigazgató az összes hercegi erdőuradalmakat vezette.

Közgazdaságunk a 70-es évek elején nem állt a fejlettség azon magas fokán, melyen ma áll, de az 1867. évi kiegyezésből fakadt általános közgazdasági föllendülésben az erdők fontossága mindinkább előtérbe nyomult.

Ezen föllendülés a megboldogult lelkét is megihlette, mint annyi nagy kortársáét s már erdőhivatali főnöki állásában arra törekedett, hogy a hercegi vasgyárakat ellátó nagy tömegű szénfatermelésből a fenyőhaszonfát megmentse s fűrészárúnak dolgozza fel. E célból a fűrészüzemet házi kezelésbe fejlesztette, mi a vasuti vonalnak akkori távoli fekvése miatt nem volt könnyű feladat.

Mint erdőigazgató az addigi német helyett a magyar nyelvet tette hivatalos nyelvvé; szolgálati szabályzatokat dolgozott ki az erdőgazdasági külső s belső teendők mikénti továbbvitelére, melyeknél vezéreszméje az volt, hogy a kezelőtisztek irodai munkákkal túl ne terheltesse, hanem működésük súlypontja a szakszerű erdőkihasználás, erdőápolás, erdővédelem, újraerdősítés és a vadgondozás legyen; a több erdő- és fűrészgondnoksággal bíró, nagyobb erdőhivatalok főnökeit pedig az anyagszámadások vitele alól felmentve, őket rendelkező, ellenőrző s utalványozó közegekké tette.

Az erdőgazdaságban a házi kezelés volt ideálja s ezt következetesen keresztül is vitte az összes uradalmakban, a fűrészüzemeket szintén házi kezelésben nagyban fejlesztette s csak a kész fűrészárut adta el a fakereskedelemnek. Itt említendő meg, hogy a pelsőcz-murányaljai és később a breznóbánya-vereskői helyi érdekű vasutak megépítését ő is elősegítette.

A megboldogult vezetése alatt indult meg a Greiner-féle erdőgazdasági üzemterveknek az erdőtörvény követelményei szerint való átdolgozása s ezen évekre terjedt, nagy munka be is fejeztetett. Az uradalmi erdőbirtokok berendezése ugyanis már néhai idősb. Greiner Lajos erdőigazgató korában megtörtént, ki ezen munkáját a múlt század 30-as éveinek második felében kezdte meg s ezzel a rendszeres erdőgazdálkodás ma is fennálló kereteit megalkotta.

A megboldogult idejében dolgoztattak át méter-mértékre s az ákácra vonatkozó adatokkal is bővítették azok a fatermési táblák is, melyekhez az adatokat néhai idősb. Greiner Lajos gyűjtötte össze.

A megboldogult vetette meg az alapját az 1886. évben a hercegi kölcsönösen biztosító pénztárnak, mely kicsi kezdetből terebélyes fává nőtt s ma ennél vannak tűzkár ellen biztosítva az összes erdei s a fűrésztelepeken fekvő fakészletek s az összes, az erdészet körébe utalt uradalmi épületek is. Ezen pénztár, miután az állapotok minden tekintetben megszilárdultak, az évtizedek során megerősödött s amint már eddig is segítette tartalékjaival az erdőgazdasági üzemek fentartását és fejlesztését, ezt a hivatását a jövőben még inkább betöltheti.

Ahogy odaadással dolgozott azon, hogy az uradalmi erdőgazdaság jövedelmezőségét — mint államfentartó tényezőét is — biztosítsa és fokozza, úgy nemes vadászhoz illően gondját viselte a fenséges vadász ur vadállományának is. Az 1910. évi bécsi első nemzetközi vadászati kiállítás alkalmából az uradalmi vadászterületeket s a vadállományt külön dolgozatban ismertette.

Nagy hivatalos elfoglaltsága mellett szolgálta a közügyet is, így az Országos Erdészeti Egyesület igazgató-választmányának is éveken át tagja volt, tevékeny volt azon mozgalom megindításában is, mely a vidéki erdészeti egyesületek megalakulását eredményezte s az e téren első Borsod-, Gömör-, Hevesmegyei Erdészeti Egyesületnek elnöke volt, mely ezen tisztétől való visszavonulása után őt örökös tiszteletbeli elnökké választotta meg.

Emlékezetét nemcsak hivatali kartársai, hanem a magyar erdőgazdaság minden híve megőrzendi.

Béke hamvaira!

